

Hatáskör és illetékesség - Írország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?
- 2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?
 - 2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyemben?
 - 2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)
 - 2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály
 - 2.2.2 A főszabály alóli kivételek
 - 2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?
 - 2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?
 - 2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?
- 3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

Írországban a polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel a magánszemélyek, szervezetek vagy az állam közötti jogviták elbírálására. A jogvita tárgya bármi lehet, az autóbalesetben okozott sérüléstől a vitatott vállalati felvásárlásokig. Polgári ügyekben a felperes az okozott kár megtérítéséért perli az alperest. A megtérítés rendszerint a kár pénzbeli megfizetését jelenti.

A kerületi, körzeti és a Felsőbíróság egyaránt elsőfokú bíróság. A Legfelsőbb Bíróság kizárólag fellebbviteli hatáskörrel rendelkezik, az alkotmánnyal kapcsolatos egyes ügyek kivételével. A fellebbviteli bíróság csak fellebbviteli hatáskörrel rendelkezik.

A kerületi és körzeti bíróságok helyi és korlátozott hatáskörű bíróságok, azaz csak olyan ügyekkel foglalkozhatnak, amelyek értéke nem nagyobb egy meghatározott határértéknél, és amelyekben a felek lakóhelye vagy bejegyzett székhelye egy meghatározott földrajzi helyen van, vagy amelyekben a szerződés meghatározott helyen jött létre. A kerületi bíróság határozatai elleni fellebbezéseket körzeti bíróság, a körzeti bíróság határozatai ellenieket pedig a Felsőbíróság bírálja el.

A kis értékű követelések bírósága a körzeti bíróság része, amely a 2 000 EUR-t meg nem haladó követelt összegű, fogyasztókkal kapcsolatos ügyekben jár el. Ezt az eljárást esetenként üzleti vállalkozások egymás közötti jogvitáiban is lehet alkalmazni.

A kerületi bíróság tárgyalja azon ügyeket, amelyekben a követelés értéke nem haladja meg a 15 000 EUR-t. A körzeti bíróság jár el a 75 000 EUR-t (személyi sérüléssel kapcsolatos keresetek esetében 60 000 EUR-t) meg nem haladó követelések ügyében. E bíróság illetékes a családjogi ügyekben is, beleértve a házasság felbontását, a különválást és a házasság érvénytelenítését. A Felsőbíróság jár el a 75 000 EUR-t (személyi sérüléssel kapcsolatos keresetek esetében 60 000 EUR-t) meghaladó követelések esetében.

A munkajogi vonatkozású követelések tekintetében a munkaügyi fellebbviteli bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, amely független testület. E bíróság a foglalkoztatási jogokkal kapcsolatos jogviták széles körét tárgyalja. Meghatározott esetekben a bíróság döntésétől számított hat héten belül bármelyik fél fellebbezhet a körzeti bírósághoz. Ha nem nyújtottak be fellebbezést a körzeti bírósághoz, és a munkaadó nem hajtja végre a határozatot, a munkavállaló nevében a munkaügyi, vállalkozási és fejlesztési miniszter indíthat eljárást a körzeti bíróság előtt. A bíróság határozata ellen bármelyik fél fellebbezhet a Felsőbírósághoz, de csak jogkérdésben.

A 2004-ben megalakított Kereskedelmi Bíróság a [Felsőbíróság](#) különös hatáskörű tanácsa, amelyet különösen a [felsőbíróság ok eljárási szabályzatának 63A utasítása](#) szabályoz. E bíróság a legalább 1 millió EUR értékű kereskedelmi jogviták, a szellemi tulajdonra vonatkozó jogviták, valamint a szabályozó határozatok bírósági felülvizsgálatával szemben benyújtott fellebbezések és az arra irányuló kérelmek tekintetében jár el. E bíróság dönt továbbá minden más olyan ügyben, amelyet a bíró indokoltnak ítél. Az ügyek nem kerülnek fel automatikusan a Felsőbíróság kereskedelmi listájára. Ez a Kereskedelmi Bíróság bírójának mérlegelési jogkörébe tartozik. A Kereskedelmi Bíróság részletes ügyviteli rendszert alkalmaz, amelynek célja a tárgyalás előkészítésének egyszerűsítése, a szükségtelen költségek és a késleltetési taktikák megszüntetése és a tárgyalást megelőző teljes mértékű tájékoztatás biztosítása.

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyekben?

Az első fokon eljáró bíróságot a követelés jellege (szerződéses, jogellenes károkozás stb.) és értéke (lásd fent) határozza meg.

A kerületi bíróság tekintetében az ország 24 kerületre oszlik fel, amelyekért egy vagy több bírót jelölnek ki állandó felelősként. A két nagyváros, Dublin és Cork esetén az ügyek mennyisége több állandó bírót kijelölését indokolja. A körzeti bíróságok céljaira az országot nyolc körzetre osztották. Egy körzeti bírót jelöltek ki mindegyik körzethez, Dublin és Cork körzetek kivételével, amelyekben a nagyobb munkateher miatt több bírót tevékenykedik. A Felsőbíróság a keresetek elsőfokú tárgyalásakor Dublinban ülésezik. Az év meghatározott időszakaiban, egyes regionális helyszíneken e bíróság tárgyalja emellett a személyi sérülésekre és halálos sérülésekre vonatkozó kereseteket. Ezen túl a Felsőbíróság regionális helyszíneken ülésezik annak érdekében, hogy a polgári és családjogi ügyekben tett fellebbezések tekintetében eljárjon.

A kerületi bíróságok illetékesek a szerződéses, egyes szerződésen kívüli károkozással kapcsolatos, bérleti-adásvételi (lízing) és hitelezési-eladási (részletvétel) megállapodással kapcsolatos ügyekben, bérlettel kapcsolatos ügyekben, mint például a bérleti díj nem fizetése miatti kiürítés, vagy a bérlő dolgainak jogellenes visszatartása miatti esetekben, amennyiben a követelés összege nem haladja meg a 15 000 EUR-t. A kerületi bíróság számos hatáskörrel rendelkezik bármely bíróság tartozás megfizetésére kötelező határozatának végrehajtására, engedélyezésre (például az alkoholos italok eladására vonatkozó engedély kibocsátására), gyermekek elhelyezéséről és tartásáról való döntésre.

A körzeti bíróság jár el a szerződéses és jogellenes károkozással kapcsolatos ügyekre, hagyatéki végrehajtási és ingatlan kezelésével kapcsolatos ügyekre, méltányossági ügyekre (ha nincs konkrét jogszabályi alapja az ügynek), legfeljebb 75 000 EUR (személyi sérüléssel kapcsolatos keresetek esetében 60 000 EUR) követelésre vonatkozó, részletre vásárlással vagy áruhitellel kapcsolatos ügyeken alapuló kiürítési vagy bérleti szerződés megújítása iránti megállapodásokra. A körzeti bíróság rendelkezik hatáskörrel a családjogi eljárásokban (beleértve a különválást, a házasság felbontását és érvénytelenítését, és a kerületi bíróság határozatai ellen benyújtott fellebbezések elbírálását), továbbá fellebbviteli hatásköre van a választottbíróságok által a földterületek bérlői és bérbeadói közti jogvitákban hozott határozatok tekintetében.

A körzeti bíróság előtt a bíró a polgári ügyeket esküdtszék nélküli ülésben tárgyalja. A kerületi bíróságtól érkező fellebbezések alapján a bíróság a fellebbezést az ügy újratárgyalásával intézheti el, és ekkor a körzeti bíróság határozata jogerős és tovább már nem fellebbezhető.

Az alkotmány alapján a Felsőbíróság teljes eredeti hatáskörrel rendelkezik valamennyi tény- és jogkérdésben. Ez annyit jelent, hogy minden olyan polgári ügyben illetékes, amelyben az alperes lakóhelye az országon belül van, ha az állítólagos szerződést az országban kötötték meg, ha az állítólagos károkozás az országon belül történt, vagy ha az eljárás tárgyát képező ingatlan az országon belül helyezkedik el. A Felsőbíróság tárgyalja a körzeti bíróság határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket, és ellenőrzési hatáskört gyakorol a kerületi bíróság és más, alacsonyabb szintű bíróságok felett. A Felsőbíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezéseket a Fellebbviteli Bíróság és a Legfelsőbb Bíróság tárgyalja, ha a Legfelsőbb Bíróság megerősíti, hogy az ügy általánosan közérdekű vagy az igazságosság érdekét szolgálja. A Fellebbviteli Bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezéseket a Legfelsőbb Bíróság tárgyalja, ha megerősíti, hogy az ügy általánosan közérdekű vagy az igazságosság érdekét szolgálja. A fellebbezés elintézése nem az ügy újratárgyalása útján, hanem az első fokon előterjesztett bizonyítékok és jogi érvelés átvételével történik.

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

A polgári ügyekben illetékes kerületet vagy körzetet az a földrajzi hely határozza meg, ahol az alperes vagy az alperesek egyikének lakóhelye, üzletvitelének helye van. A legtöbb szerződéssel kapcsolatos ügyben az illetékes kerület vagy körzet az, ahol a szerződést megkötötték, kártérítési ügyekben ahol a károkozás történt, családjogi ügyekben ahol a felperes lakóhelye található, bérleti vagy ingatlanra vonatkozó joggal kapcsolatos ügyekben pedig ahol az ilyen eljárások tárgyát képező ingatlan vagy föld fekszik.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?

Tárgytalan.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

Tárgytalan.

2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?

Tárgytalan.

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

 [Írország Bírósági Szolgálatának](#) honlapja részletesen bemutatja az ország bírósági rendszerének felépítését. A Bírósági Szolgálat emellett *A bíróságok bemutatása* című ismertetőt is közzétesz a nyilvánosság számára. A bírósági rendszer tekintetében további információ a Polgárok tájékoztatásáért felelős testülettől szerezhető be, amely az információs szolgáltatás, segítségnyújtás és tanácsadás támogatásáért felelős széles körű közjogi és társadalmi szolgáltatást nyújtó szabályozó szerv. A Polgárok tájékoztatásáért felelős testület weboldallal, telefonszámmal és országszerte tanácsadó központokkal látja el feladatát.

Kapcsolódó linkek

 [Írország Bírósági Szolgálata](#)

 <http://www.citizensinformation.ie/>

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 18/09/2018